

1. Matthijs

Hij dook de steeg in, leunde gehurkt tegen de met graffiti bekladde muur en trok met zijn nagels de druksluiting van het plastic open. Graaiend in zijn jaszak diepte hij het folie en de aansteker op.

‘Hé Matthijs, splitten?’ riep de engerd. Met zijn dikke harses loerde hij om de hoek van de pui, azend op een aandeel in zijn meevaller.

‘Lazer op, man. Je moet bij die dunne naast de ingang zijn.’

Zijn vaste dealer was gearresteerd. Hopen op klantenbinding had een plaatsvervanger hem gematst met een halve gram. Voor vandaag zat hij snor.

De pijnscheuten in zijn hersenpan werden met de minuut ondraaglijker, zijn spastische darmen stonden op exploderen. Hopelijk hield zijn sluitspier het.

Hij schudde het bruine gruis op het folie en hield de vlam eronder. Zo gauw het poeder dampte, zoog hij de rook diep zijn longen in. Het reptiel in zijn onderbuik kalmeerde, de pijn vloeide in de koude grond.

‘Zie ik je bij de Burger King?’ hoorde hij iemand vragen.

‘Jaja,’ mompelde hij. Hij zakte onderuit en strekte zijn benen. Het extatische geluksgevoel omarmde hem. Met gesloten ogen liet hij zich meevoeren door de filmfragmenten die als Fata Morgana’s in zijn geheugen lagen opgeslagen.

Een camping, de frisse geur van gemaaid gras. Het dobberen in het zwembad, de verblindende reflectie van de zon op het water, de warme stralen op zijn schouders. De schelle stemmen van vakantie vriendjes. Een bedwelmende vleug parfum van pa’s nieuwe vlam, haar kus op zijn schrijnende wang, waar zijn handpalm een spoor had achtergelaten. De slanke vingers met felrode nagellak trokken de riem tussen pa’s verkrampte vingers vandaan. Een zoetgevooisde stem: ‘Laat die jongen toch, het is vakantie.’

De eerste intense roes was voorbij. Het was pure willekeur wat zich tijdens de flash aandeed. Meestal ging hij terug naar de tijd waar zich een sprankel geluk ophield.

Hij gluurde door zijn oogharen en greep naar het weggewaaide folie. Met zijn rug tegen de muur duwde hij zich overeind, rolde het restant heroïne in het zilverpapier en stak het pakketje en de aansteker in zijn zak.

Zijn lijf was weer van hem.

De lage bewolking hing als een grauwsliuier boven de stad. De daarnet nog luguber gierende wind perste zich als engelengezang door de nauwe steeg.

Hij liep de doorgang uit en begaf zich naar de hamburgertent. Zijn benen voelden krachtig. Man, wat een verschil.

*

De jongen naast de ingang was net aan zestien. Zijn naam was Lucas. Een half jaar geleden dook hij op bij het station. Al gauw werd hij ontdekt door de jagers, veilig cirkelend in hun bolides, verstopt achter geblindeerde autoramen, op zoek naar prooi.

Het was onbegrijpelijk dat de jongen zichzelf verkocht aan eenieder die verlangde naar een sappig en vers stukje vlees. Het blozende was er inmiddels wel vanaf.

‘Hé, Lucas, ga je mee? Ik trakteer,’ zei hij opgewekt.

De jongen verstarde, de reeënogen knipperden nerveus.

‘Relax, ik ben ongevaarlijk.’ Hij grijnsde zijn gebit bloot. Echt geruststellend kon het niet zijn.

Lucas sloeg zijn lange wimpers neer en slofte achter hem aan naar binnen.

In de hoek bij het raam zat de vaste klik. De Pastoor, de Professor en sinds kort de engerd: Martin.

‘Ga zitten.’ Hij wees naar de gezamenlijke tafel. ‘Wat wil je eten?’

De jongen bleef dralend staan. ‘Wat jij neemt.’

‘Gast, je hebt toch een eigen wil!’

Hij liep naar de bestelbalie, waarachter een nieuwe medewerkster verveeld door een tijdschrift bladerde. Dat was geen blijvertje. Het stationsrestaurant was ook niet bepaald een ideale werkplek. Het uitschot van Alkmaar klitte er samen, sommigen zaten er een halve dag op een bak slotwater.

Met een vol dienblad laveerde hij tussen de tafels en stoelen door naar de hoek.

Hij ging naast Lucas zitten en knikte uitnodigend. ‘Pak wat je wilt.’

Het joch leunde met zijn onderarmen op de in vale spijkerstof gehulde dijen, de bleke handen bungelden ertussen.

Er was iets goed mis. Misschien moest hij hem een tijdje onder zijn hoede nemen. Niet dat hij een lieverdje was. Verre van. Veel van wat hij anderen had geflikt, kon hij zich niet meer herinneren. Gedreven door zijn verslaving handelde hij grotendeels instinctief.

Hij was een wrak. Jarenlange roofoverval had hem cel voor cel afgebroken. Voor de schade die hij aanrichtte bij anderen was hij niet verantwoordelijk. Dan moesten ze bij pa en diens maten zijn.

Het jaar in de bak had er ingehakt. Het was geen opzet geweest de man te doden, maar ze moesten met hun poten van hem afblijven. Voor geld deed hij alles. Behalve dat. Nooit!

Het mes had zware verwondingen aangericht. Alsof je nadacht waar je moest steken als je werd aangerand!

De viezerik overleed onderweg naar het ziekenhuis.

Hij greep een vegaburger en vouwde de wikkel open. Hij propte een paar slappe frieten in zijn mond en kauwde, voor zover dat kon met het karige aantal kiezen. Hij kon zich de tandartskosten niet veroorloven.

‘Heb jij Li ergens gezien?’ vroeg Martin.

Hij keek hem aan. ‘Wie is Li?’

‘Lisette, die mooie met donkere vlechten, ze had een fret.’

De Pastoor schoot overeind en declameerde: ‘De hel, we gaan allemaal naar de hel.’ Door zijn bruuske gebaren stootte hij zijn koffie om.

Het bruine vocht verspreidde zich over het finer en droop van de rand.

‘Man, ga zitten,’ zei Frederik, alias de Professor. Hij greep naar een stapel servetten op het dienblad, vouwde ze keurig uit en legde ze over de gelekte koffie, alsof het een wiskundige puzzel betrof.

‘Oh, ja.’ Hij beet in de burger, pakte een van de andere vier van het dienblad en duwde hem in Lucas’ hand. ‘Nee. Niet recent. De laatste keer was ongeveer een maand geleden.’ Hij knikte naar de Pastoor die weer was gaan zitten. ‘Die daar flipte uit zijn plaat toen hij haar fret zag.’

‘Misschien is ze opgepakt?’ Frederik keek de tafel rond.

‘Waarvoor?’ vroeg de jongen.

Hij keek verrast op. Lucas’ lethargie had plaatsgemaakt voor levendigheid.

‘Wegens het illegaal houden van een dier. Ze hield het beest ook nog eens onder haar jas. Van welke planeet kom jij?’ antwoordde hij snerend.

De jongen kromp ineen, hield zijn blik op het tafelblad gericht.

Hij negeerde het gevoel van medelijden. Compassie was het laatste waar hij op zat te wachten.

‘Je krijgt een boete als je wordt betrappt met een dier. Het is nooit gezegd dat de eigenaars worden opgepakt,’ zei Frederik. ‘Bovendien, waar moeten ze die lui laten?’

‘Dieren zijn een beter soort dan mensen,’ zei Lucas hartstochtelijk en hij nam een hap van het broodje.

‘In mijn vorige leven had ik een Akita. Een rashond met stamboom,’ sprak Frederik op een toon alsof hij dagelijks college gaf aan bevoorrechte studenten.

Een venijnige steek van jaloezie benam hem de adem. Je had een voorsprong als je van je ouders ABN meekreeg. Hij had geprobeerd zich te ontworstelen aan het milieu van woonwagengewoners, maar het had zijn vader tot razernij gedreven dat hij liever een boek las dan dat hij meeging naar zogenaamde *klussen*. Ongeletterdheid was bij de oude garde eerder regel dan uitzondering.

‘Prachthonden. Hoe zag je vorige leven eruit?’ vroeg Lucas aan Frederik.

‘Anders,’ reageerde de man knorrig.

‘Mijne ook,’ zei Lucas somber.

‘Wat een gezeik, mensen! Maak een plan, doe iets, in plaats van te jheremiëren over je zielige levens.’

‘Lekker lullen, wat doe jij eraan?’ Martin bekeek hem minachtend. ‘Je bent al jaren dakloos. Ik had tenminste een huis.’

‘Dat je bent kwijtgeraakt door je gezuip en een gokverslaving. Top plan.’ Hij sloeg demonstratief zijn armen over elkaar en zakte onderuit.

De negatieve energie van Martin stond hem niet aan. Met de kleine slinkse ogen in zijn pafferige kop, de misvormde vlezige neus en de stierennek had hij iets weg van een wild zwijn. Onderhuids broeide er iets bij die vent wat elk moment kon ontploffen.

‘Luister, we dromen allemaal van een eigen plek, genoeg te vreten en een vast inkomen waar we onze shit van kunnen betalen. Helaas deelt niemand dat uit, we zullen het zelf moeten vergaren. Jij,’ en hij knikte naar Frederik, ‘had alles en meer. Wat is er misgegaan?’

Tot zijn afgrijzen vulden ‘s mans ogen zich met tranen. De onderlip pulde uit, zijn blik werd glazig. Een straaltje speeksel liep uit zijn rechtermondhoek.

‘Oké, helder. Je spoorde toen al niet.’ Frederiks reactie was bizar, misschien kon hij beter even dimmen. Hij graaide zijn lege wikkels bij elkaar, mikte de prop op het dienblad en kwam overeind.

Hij kieperde de etensresten in de dichtstbijzijnde prullenbak. Toen hij het blad boven op de anderen zette, hoorde hij een enorme dreun. Geschrokken draaide hij zich om.

Frederik stond naast de tafel. Zijn armen hingen als die van een gorilla in de aanval langs zijn logge lichaam. De gebalde vuisten trilden.

Alle koffiebekers lagen om. In het fineren tafelblad zat een grote deuk.

2. Lisette

Ze ging op de rand van Arjens bed zitten en kneep in de magere schouder die boven de dekens uitkwam. ‘Wakker worden,’ fluisterde ze bij zijn oor.

‘Nee.’ Hij draaide zijn hoofd opzij.

‘We hebben diereindienst. Ik wil Fred zien.’ Ongeduldig kwam ze overeind.

‘Welke dag is het?’ Met zijn arm schermde Arjen zijn gezicht af.

‘Maandag. Wij zijn deze week aan de beurt.’

‘Wat is dit voor strafkamp!’ Grommend trok hij het laken over zijn hoofd.

‘Mis je Karel niet?’ vroeg ze wanhopig. Sinds Arjen was ontslagen uit de kliniek probeerde ze hem te helpen zijn geheugen terug te krijgen. Tot nog toe zonder effect. Zolang hij zich het eerste kamp, de ontsnapping, zijn liefde voor Karel en hun verbintenis niet kon herinneren, zat ze op deze godvergeten plek vast.

‘Pak even een flesje sap, wil je.’ Hij sloeg het laken terug en keek haar aan.

Het was dezelfde blik als die van Daniëlle. Leeg.

Ze liep de slaapkamer uit, de hal door naar de open keuken in de huiskamer. In de koelkast stond alweer een nieuwe voorraad flesjes. Zij weigerde het te drinken. Maan lustte het niet.

In de gang hoorde ze de slaapkamerdeur van Daniëlle en Maan opengaan. De deur van het toilet kraakte.

‘Li!’ gilte Maan. ‘Het wc-papier is op.’

‘Ik kom eraan.’

Ze opende de voorraadkast naast het keukenblok en trok een rol ruw papier uit de ecologisch verantwoorde verpakking.

Met het flesje sap en het papier liep ze naar het toilet. De deur stond op een kier. Maans blote teentjes raakten net aan de witte tegels.

‘Hier,’ zei ze. ‘Lekker geslapen?’

‘Dani snurkt. En ze praat in haar slaap.’ Het meisje rolde een stuk papier af, liet de rol op de grond vallen en reikte met een prop achter zich. In haar bleke wang zat een slaapvouw van het katoenen sloop.

‘Arjen snurkt ook. Als een varken,’ zei ze, dramatisch met haar ogen rollend. ‘Ik breng hem even zijn sap. Hij wil er niet uit. Zal ik toast voor ons maken?’

‘Ja, met honing.’ Maan gleed van de bril en sjoerde haar broekje omhoog.

Hun blik van verstandhouding sprak boekdelen. Ze waren geen liefhebber van het zelf verbouwde voedsel in het kamp. Alles smaakte heilzaam, niet weg te knagen. Het zware glutenvrije brood lag als een blok beton in je maag. Samen met Maan verzoon ze van alles om er nog iets eetbaars van te maken.

De toevoer van vlees was gestopt. Iedere dag werd er een voedselpakket afgeleverd. Daar moesten ze het mee doen. Wat kon je naast sushi van zeewier maken? Soja nam tenminste de smaak aan van de marinade, maar ook daarvoor waren de ingrediënten beperkt. Zelfgemaakte appelazijn, honing, zeezout, verse pepers. De vissige smaak van zeewier viel er niet mee te verbloemen.

Arjen zat inmiddels met zijn rug tegen de muur.

‘Hier.’ Ze reikte hem het sap aan.

Hij draaide de dop eraf, zette het flesje aan zijn lippen en klokte het gulzig leeg.

Ze observeerde hem nauwlettend of ze een verandering in lichaamstaal zag. Keek hij haar aan, zakte hij iets in of leek het maar zo?

‘Wil jij ook toast?’

‘Nee.’

Ze kon zijn wezenloze blik niet langer aanzien en stampte de slaapkamer uit.

Maan stond bij de open koelkast en beet nerveus op haar lip.

‘Wat is er?’ vroeg ze ongerust, terwijl ze het brood op de snijplank legde.

‘Dani wil ook sap. Ik vind het raar. Het is vies.’

‘Ja, maar wij vinden wel meer dingen niet lekker, toch?’ Ze glimlachte om de diepe rimpel tussen Maans wenkbrauwen en haar uitgestoken tong. ‘Pak jij even de boter?’

Het brood was korrelig en viel uit elkaar. Grote brokken haver en quinoa tot een homogeen geheel kneden, was blijkbaar onmogelijk. Ze deed de kookplaat onder de koekenpan aan, bestreek de gesneden plakken met het plantaardige smeersel en legde ze erin.

Maan was jong, maar intuïtief. Ze voelde net als zij dat er iets mis was met zowel Arjen als haar grote zus. Voorlopig hield ze haar vermoedens voor zich. Ze moest het eerst zeker weten.

‘Wat gaan jullie vandaag leren?’ vroeg ze, om het meisje af te leiden.

‘Niks. We moeten plantjes in de aarde zetten. Supersaai. Mag ik met jou mee? Alsjeblieft ...’ smeekte ze.

‘Wat mij betreft wel, maar je kent de regels. Ze slaan nergens op, maar toch.’ Met een spatel schepte ze de krokante boterhammen op twee borden en zette ze op de eettafel.

‘Ik wil Nova zien.’ Er rolde een traan over Maans wang.

Ze trok het meisje naar zich toe, drukte haar tegen zich aan en streelde de blonde haren. ‘Ik weet het, liefje,’ zei ze schor.

Hoe kon ze dit leven nog langer verdragen? De wens te ontsnappen aan het idiote regime nam met de dag toe. Ook Maan voelde dat deze zogenaamde nieuwe wereld duizendmaal erger was dan ... Ja, dan wat?

Ze wist niet eens hoe de status in de buitenwereld was. Afgesneden waren ze. Monddood gemaakt, in slaap gesust met rust, reinheid en regelmaat.

‘Ik pak het zelf wel weer.’ Daniëlle was geruisloos de kamer binnengelopen. Met een driftig gebaar trok de vrouw de koelkast open en pakte een flesje. Net als Arjen draaide ze gehaast de sluiting open en dronk het in een teug leeg.

Ze schonk voor zichzelf en Maan appelsap in, pakte de honing van de plank boven het aanrecht en zette alles op tafel.

Daniëlle sneed een plak brood af en propte staand de brokken naar binnen. ‘Opschieten, Maan. Je moet op tijd in de kas zijn. Ik loop met je mee,’ zei ze nog nakauwend.

‘Alsof er haast is met het planten van zaailingen,’ zei ze koeltjes. ‘Maan moet ook groeien, dat is wel iets belangrijker.’ Ze draaide de deksel van de pot en goot een goudgele straal over Maans boterham en de hare.

‘Gaan we?’ Arjen stond met zijn jas aan in de deuropening van de kamer.

‘Zo meteen. Ik eet. Zou jij ook kunnen doen.’ Ze sneed demonstratief haar toast in kleine stukjes en keek bewust niet naar Dani en Arjen.

Maan staarde naar haar boterham. Haar vingertjes friemelden aan de rits van het blauwe vest. ‘Ik wil met Li en Arjen naar de dieren om Nova te aaien,’ zei ze op fluisterton.

‘Geen sprake van. Jij hebt je eigen taak deze week,’ reageerde haar zus kattig.

‘Kom, eet je broodje.’ Ze trok Maans bord dichterbij de rand van de tafel.

Het meisje nam een hap en kauwde lusteloos.

‘Ik ga alvast,’ zei Arjen en hij liep de gang in. Even later sloeg de voordeur dicht.

Ze keek hem na. Plotsklaps energiek liep hij het tuinpad af en sloeg linksaf.

De naaldbomen aan de overkant van het pad droegen een dun laagje sneeuw, alsof iemand daarboven had geknoeid met poedersuiker. De weerschijs ervan maakte de sombere kamer lichter. De spuuglelijke gordijnen aan weerszijden van het venster herinnerden haar aan het gebouw van stichting Doen. De op donaties draaiende daklozenopvang was, net als dit huis, ingericht met jaren zeventig meuk in alle mogelijke tinten bruin, oranje en spinaziegroen.

Ze stond op, stapelde de twee borden op elkaar en zette ze met de glazen in de gootsteen.

Daniëlle hield Maans jas vast en trok het meisje aan haar arm overeind. ‘Loop je mee?’ vroeg ze bij de deur.

Met haar arm als een bankschroef om de smalle schouders van Maan keek ze haar dwingend aan.

Het meisje keek boos.

‘Ik ruim eerst even op, daarna ga ik,’ zei ze, terwijl ze het kuipje boter in de ijskast zette.

Zo gauw Daniëlle en Maan uit het zicht waren, schoof ze de bruine bank naar het raam, klom erop en haalde een voor een de haakjes uit de railglijders.

De gordijnen roken muf, alsof ze in geen jaren waren gewassen.

Met de lappen onder haar arm liep ze naar de gang en opende de kast waarin een voorraad groene zeep, een dweilstok en in elkaar gestapelde emmers stonden. Ze propte de stof in de bovenste en sloot de deur af. Weg ermee.

*

Ze naderde het hek van het dierenverblijf toen een vrouwenstem haar naam riep.

‘Lisette, wacht!’

Het was de tandarts, Sophie Duval. Ze begreep niet waarom de vrouw zo hysterisch was geworden toen ze Arjen in een ziekenhuisbed had zien liggen. Natuurlijk schrok je als je een bekende onder verontrustende omstandigheden terugzag. Toch was haar buitensporige reactie tegen paranoia aan, terwijl ze daar niet het type voor leek.

De verpleegkundige, Jeanine, had iedereen de patiëntenkamer uitgebonjourd, de jonge arts had de vrouw onder zijn hoede genomen.

Blijkbaar had Sophie hem kritische vragen gesteld. Het had geholpen. De dag na het voorval werd Arjen uit de kliniek ontslagen.

‘Hoe is het met Arjen?’ vroeg Sophie. Uit haar mond kwam een witte wolk.

‘Waarom vraag je het hem zelf niet?’ Ze wees naar het grasveld waar Arjen met een bezemstok het laagje ijs in de badkuip brak.

‘Jij ziet hem elke dag,’ zei de vrouw. ‘Ik wilde de ochtend na het voorval in de kliniek een gesprek met hem aangaan, maar hij deed of hij mij niet kende.’

‘Waar ken jij hem dan van?’

‘We hadden een relatie.’

Ze keek opzij. Het profiel van de vrouw was verfijnd. Het donkere haar was naar achteren getrokken en verdween onder de capuchon. Het was lastig haar gemoedstoestand te lezen.

‘Wat is er misgegaan?’ vroeg ze, toch wel benieuwd.

‘Het lag aan mij,’ antwoordde de vrouw zacht. De blauwe kijkers vulden zich met tranen. Haar naar buiten gekrulde onderlip trilde.

Aan de ene kant was ze nieuwsgierig, aan de andere kant wekte praten over Arjens verleden onrust op. Wilde ze weten wat er tussen deze mooie vrouw en hem was voorgevallen?

Ze wilde zich niet per se verdiepen in het emotionele leven van Sophie, maar misschien kon meer informatie over Arjens verleden haar helpen hem weer tot leven te wekken.

‘Hij had het onderweg naar het eerste kamp over een ex-vriendin. Zij had hem laten kiezen tussen zijn hond en haar.’

‘Dat ben ik.’

‘O.’

‘Mag ik vragen wat je bedoelt met het eerste kamp?’

‘Luister, ik moet Arjen gaan helpen en ik wil mijn dier zien. Waarom kom je vanavond niet eten?’ Ze was verrast door haar eigen voorstel. Wat bezielde haar?

‘Dat is goed. Ik wil graag weten wat jullie hebben meegemaakt. Hoe laat?’

‘Zeven uur?’

Sophie knikte dankbaar. ‘Ik heb zo meteen een afspraak met Anton Jaring. Ik vind dat er in het kamp een vreemde sfeer hangt. De kerstdagen wil ik graag elders doorbrengen. Niemand is er hier mee bezig.’

‘Kerstmis vieren is wel het laatste waar wij ons druk om maken. Mag jij gewoon het kamp verlaten?’ Ze keek verwonderd opzij.

‘Ja, natuurlijk.’ De vrouw keek haar peilend aan.

Ze waren bij de hekken aangekomen. Arjen zag hen en stak als groet de bezem in de lucht.

‘Ik zie jullie vanavond. Gezellig,’ zei Sophie. Opgetogen zwaaide ze naar Arjen.

Ze duwde het eerste hek open en dwong zich met moeite tot een glimlach. ‘Tot vanavond.’